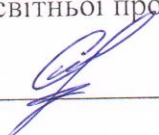

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Кафедра економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

_____ Смолій Л.В.

« 31 » _____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ І
(6 семестр, тривалість 4 тижні)

Освітній рівень: перший (бакалаврський)

Галузь знань: 05 Соціальні і поведінкові науки

Спеціальність: 051 Економіка

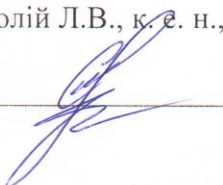
Факультет: економіки і підприємництва

Умань – 2021 р.

Робоча програма виробничої практики I для здобувачів вищої освіти спеціальності 051 *Економіка* освітньої програми «*Економіка*». – Умань: Уманський НУС, 2021. – 16 с.

Розробники:

Смолій Л.В., к. е. н., доцент

 Л.В. Смолій

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки

Протокол від « 5 » 08 2021 року № 15

Завідувач кафедри економіки

(підпис)

Р.П. Мудрак

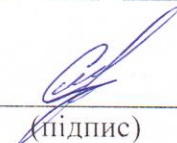
(прізвище та ініціали)

« 5 » 08 2021 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету економіки і підприємництва

Протокол від « 31 » 08 2021 року № 1

Голова

(підпис) (Л.В. Смолій)

« 31 » 08 2021 року

© УНУС, 2021 рік

© Смолій Л.В., 2021 рік

1. Опис виробничої практики

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика освітньої компоненти
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов'язкова
Модулів – 2	Спеціальність: 051 Економіка	Рік підготовки:
Змістових модулів – 3		3-й
Загальна кількість годин –180		Семестр
		6-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних - самостійної роботи студента – 45	Освітній рівень: перший (бакалаврський) рівень вищої освіти Освітня програма: «Економіка»	Лекції
		-
		Семінарські
		-
		Самостійна робота 180 год.
		Вид контролю: залік

2. Мета та завдання виробничої практики

Виробнича практика організовується відповідно до наскрізної програми підготовки бакалаврів кафедрою економіки факультету економіки і підприємництва. Програма підготовки розглядає проходження практики на підприємствах, установах, організаціях як важливу складову професійної підготовки студентів до виконання майбутніх посадових обов'язків, практичне випробування теоретичних знань, перевірку набутих ділових якостей. Тривалість практики 4 тижні (20 робочих днів).

Метою проходження студентами виробничої практики є поглиблення теоретичних знань і отримання практичних навичок з питань економіки підприємств в умовах конкретного підприємства, а також набуття навичок проведення науково-дослідної роботи з поглибленого вивчення окремих економічних проблем.

Завдання виробничої практики:

- формування здатності до закріплення знань, набутих у процесі навчання, перевірка та оцінка професійних здібностей;
- розвиток навичок та вмій інформаційно-аналітичної, проектно-дослідницької, діагностичної та консалтингової діяльності для вирішення прикладних проблем управління органами, установами, організаціями;
- отримання вміння адаптувати теоретичні положення, методичний інструментарій, викладений в спеціальній літературі, щодо умов діяльності органів, установ, організацій до конкретних умов діяльності;
- формування здатності до впровадження розроблених рекомендацій та пропозицій в практичну діяльність органів, установ, організацій;
- формування здатності до засвоєння практичних навиків роботи та накопичення досвіду самостійної роботи згідно з обраним фахом;
- набуття досвіду ділового спілкування

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти в процесі вивчення навчальної дисципліни повинні набути *компетентностей*:

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК8. Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11. Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК12. Здатність самостійно виявляти проблеми економічного характеру при аналізі конкретних ситуацій, пропонувати способи їх вирішення.

СК13. Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК14. Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

СК 15. Здатність до розуміння специфіки соціально-економічних взаємовідносин та особливостей функціонування економічних суб'єктів в аграрній галузі.

Виконання вимог щодо проходження виробничої практики повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості **результатів навчання:**

ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПРН 5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

ПРН 6. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.

ПРН 10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники які характеризують результативність їх діяльності

ПРН 12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН 13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники

ПРН 14. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН 17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в однієї або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.

ПРН 18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

ПРН 19. Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

ПРН 21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.

ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів.

ПРН 25. Оволодіти практичним інструментарієм організації й ведення економічної діяльності та обґрунтування ефективних господарських рішень економічними суб'єктами з урахуванням галузевої специфіки аграрної економіки

СТРУКТУРА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Вид практики	Семестр	Тривалість (тижнів)	Місце проведення практики	Кафедра, яка відповідає за організацію і проведення практики
Виробнича практика I	6	4	Бази практик кафедри	Кафедра економіки

3. Програма виробничої практики

Модуль 1. Проходження виробничої практики

Змістовий модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання. Ресурсне забезпечення підприємства.

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання.

Поняття підприємства як головної ланки народного господарства, його основні риси. Мета, завдання і основні напрямки діяльності підприємства. Створення підприємства та правові основи його функціонування. Господарський кодекс України. Статут підприємств. Генеральна тарифна угода й колективний договір. Класифікація підприємств. Виробничі об'єднання підприємств і організацій, порядок їх утворення, функції та мета. Характеристика видів інтеграційних форм підприємств і організацій: добровільні і інституційні об'єднання (асоціації, консорціуми, концерни, корпорації, фінансово-промислові групи, холдинги тощо). Поняття і характеристика ринкового типу господарювання. Підприємство – головний атрибут ринку. Складові елементи ринкової інфраструктури. Принципи, форми і типи підприємницької діяльності. Законодавче забезпечення підприємництва. Активізація підприємницької діяльності в Україні.

Тема 2. Ресурсне забезпечення підприємства

Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства. Визначення чисельності окремих категорій працівників підприємства. Основні елементи системи управління персоналом підприємства та суб'єктів господарювання. Форми та системи оплати праці та їх удосконалення. Склад і структура земельних угідь підприємства.

Сутність та види капіталу. Сутність авансованого та власного капіталу підприємства. Поняття та класифікація основних засобів. Фізичне та моральне зношення основних засобів. Функціональна роль матеріально-речових елементів основних виробничих фондів. Методика визначення суми амортизації основних фондів. Відтворення основних засобів підприємства, умови та форми здійснення. Сутність, склад та структура оборотних засобів. Нематеріальні ресурси і активи підприємства. Вимоги до документального оформлення нематеріальних активів.

Тема 3. Ефективність використання ресурсного потенціалу підприємства

Ефективність використання кадрового потенціалу. Її сутність та підходи до визначення. Система критеріальних показників визначення ефективності кадрового потенціалу підприємства. Продуктивність праці, вимірювання, чинники і резерви підвищення. Показники економічної ефективності використання основних засобів. Показники ефективності використання оборотних засобів. Ефект від використання нематеріальних активів.

Змістовий модуль 2. Організація виробничого процесу.

Тема 4. Виробнича програма підприємства

Первинна ланка організації процесу виробництва – робоче місце та його оснащення. Первинна структурна виробнича одиниця підприємства – дільниця. Цех – виробничий, адміністративно уособлений підрозділ підприємства. Види цехів. Виробнича структура підприємства. Безцехова та корпусна структура підприємства. Лізинг як форма оновлення технічної бази виробництва. Поняття та структура виробничого циклу. Види руху предметів праці у виробництві. Розрахунок тривалості технологічної частини виробничого циклу. Поняття і принципи організації виробничого процесу. Класифікація виробничих процесів за призначенням, перебігом у часі та ступенем механізації (автоматизації). Організаційні типи виробництва (одиничне, середнє, масове) і їх техніко-економічна характеристика. Розміщення робочих місць, кваліфікація кадрів, тип обладнання в різних типах виробництва. Призначення та характеристика дослідно-експериментального виробництва. Ефективність організаційних типів виробництва.

Тема 5. Витрати підприємства

Поняття і класифікація витрат на виробництво продукції. Структура поточних витрат та їх включення до собівартості продукції. Поняття і методика розрахунку кошторису витрат на виробництво. Калькулювання витрат на виробництво продукції. Об'єкти калькулювання й калькуляційна одиниця. Типова

номенклатура калькуляційних статей витрат. Методика обчислення окремих статей калькуляції. Методи прогнозування собівартості нових виробів (питомих витрат, бальний, агрегатний, кореляційний, графоаналітичний). Шляхи зниження поточних витрат в розрахунку на одиницю продукції: підвищення технічного рівня виробництва, вдосконалення організації виробництва, праці й управління; збільшення обсягу виробництва та підвищення якості продукції. Техніко-економічні фактори зменшення поточних витрат. Енергозбереження і його вплив на собівартість.

Змістовий модуль 3. Економічні результати та ефективність виробництва

Тема 6. Фінансово-економічні результати підприємства

Виручка від реалізації продукції і дохід підприємства. Дохід і прибуток – показники фінансових результатів; різниця між ними. Джерела формування прибутку (доходу) підприємства. Прибуток – основний показник діяльності підприємства. Типова схема використання прибутку. Показники прибутку, їх розрахунок. Рівень прибутковості підприємств різних галузей економіки України. Рентабельність – відносний показник ефективності діяльності підприємства. Показники рентабельності та їх розрахунок. Шляхи підвищення рентабельності на підприємствах різних галузей економіки України. Суть і методичні підходи до оцінки загального фінансово-економічного стану підприємства. Методика розрахунку показників фінансового стану підприємства: прибутковості, ліквідності, оборотності, стійкості. Загальна методологія вимірювання ефективності виробництва. Види ефективності (економічна і соціальна; локальна і народногосподарська; первісна і мультиплікаційна; абсолютна і порівняльна). Система показників ефективності виробництва. Оцінка соціальної ефективності виробництва. Класифікація факторів зростання ефективності виробництва: внутрішні і зовнішні.

Тема 7. Економічна безпека підприємства

Класифікація видів економічної безпеки підприємств. Поняття економічної кризи підприємства, види їх, основні причини виникнення та наслідки. Стратегія забезпечення належної економічної безпеки підприємства. Національна програма антикризового господарювання, форми та ефективність її реалізації. Об'єкти і функції управління безпекою.

Модуль 2. Оформлення та захист звіту

4. Структура виробничої практики

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
		л	с	с.р
1	2	3	4	5
Модуль 1. Проходження виробничої практики	155	-	-	155
Змістовий модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання. Ресурсне забезпечення підприємства.				
Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання	15	-	-	15
Тема 2. Ресурсне забезпечення підприємства	20	-	-	20
Тема 3. Ефективність використання ресурсного потенціалу підприємства	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 1	55	-	-	55
Змістовий модуль 2. Організація виробничого процесу				
Тема 4. Виробнича програма підприємства	20	-	-	20
Тема 5. Витрати підприємства	20	-	-	20
Разом за змістовим модулем 2	40	-	-	40
Змістовий модуль 3. Економічні результати та ефективність виробництва				
Тема 6. Фінансово-економічні результати підприємства	30	-	-	30
Тема 7. Економічна безпека підприємства	30	-	-	30
Разом за змістовим модулем 3	60	-	-	60
Модуль 2. Оформлення та захист звіту	25	-	-	25
Усього годин	180	-	-	180

5. Самостійна робота

(на прикладі сільськогосподарського підприємства)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Змістовий модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання. Ресурсне забезпечення підприємства.	55
2	Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання. Динаміка виробництва валової продукції сільськогосподарства підприємства – об'єкта навчальної практики, оцінка одержаних результатів. Аналіз складу, структури та динаміки активів підприємства – об'єкта навчальної практики, оцінка одержаних результатів. Аналіз складу, структури та динаміки пасивів підприємства – об'єкта навчальної практики, оцінка одержаних результатів. Аналіз складу і структури грошових надходжень від реалізації продукції підприємства – об'єкта навчальної практики.	15

3	<p>Тема 2. Ресурсне забезпечення підприємства</p> <p>Аналіз складу і структури земельних угідь підприємства – об’єкта навчальної практики. Динаміка середньооблікової чисельності працівників підприємства – об’єкта навчальної практики, оцінка одержаних результатів. Дослідження складу і структури основних засобів підприємства, оцінка одержаних результатів. Дослідження складу і структури оборотного капіталу підприємства, оцінка одержаних результатів.</p>	20
4	<p>Тема 3. Ефективність використання ресурсного потенціалу підприємства</p> <p>Оцінка економічної ефективності використання землі в підприємстві – об’єкті навчальної практики, оцінка одержаних результатів. Динаміка показників продуктивності праці у підприємстві, використання робочого часу, оцінка одержаних результатів. Аналіз забезпеченості основними виробничими засобами та ефективності їх використання, оцінка одержаних результатів. Аналіз економічної ефективності використання оборотного капіталу, оцінка одержаних результатів.</p>	20
5	<p>Змістовий модуль 2. Організація виробничого процесу.</p>	40
6	<p>Тема 4. Виробнича програма підприємства</p> <p>Аналіз складу і структури посівної площі підприємства – об’єкта практики, оцінка одержаних результатів. Динаміка урожайності сільськогосподарських культур підприємства – об’єкта практики, оцінка одержаних результатів. Динаміка поголів’я худоби і птиці підприємства – об’єкта практики, оцінка одержаних результатів. Динаміка продуктивності худоби підприємства – об’єкта практики, оцінка одержаних результатів.</p>	20
7	<p>Тема 5. Витрати підприємства</p> <p>Дослідження складу і структури витрат на виробництво сільськогосподарської продукції підприємства – об’єкта практики, оцінка одержаних результатів. Динаміка повної собівартості сільськогосподарської продукції підприємства – об’єкта практики, оцінка одержаних результатів. Здійснення факторного аналізу собівартості основних видів сільськогосподарської продукції у підприємстві, оцінка одержаних результатів.</p>	20
8	<p>Змістовий модуль 3. Економічні результати та ефективність виробництва</p>	60
9	<p>Тема 6. Фінансово-економічні результати підприємства</p> <p>Аналіз економічних результатів сільськогосподарського виробництва підприємства – об’єкта практики, оцінка одержаних результатів. Дослідження показників формування фінансових результатів діяльності підприємства – об’єкта практики, оцінка одержаних результатів. Динаміка рентабельності основних видів</p>	30

	сільськогосподарської продукції у підприємстві, оцінка одержаних результатів.	
10	Тема 7. Економічна безпека підприємства Економічна оцінка фінансового стану підприємства за допомогою моделі Ліса щодо можливості його банкрутства, оцінка одержаних результатів. Економічна оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства, оцінка одержаних результатів. Економічна оцінка фінансового стану підприємства за допомогою індексу Альтмана щодо можливості його банкрутства, оцінка одержаних результатів.	30
11	Модуль 2. Оформлення та захист звіту	25
12	Усього годин	180

7. Методи навчання

В межах проходження виробничої практики передбачається проведення самостійної роботи здобувачів. Самостійна робота здійснюється в таких формах: засвоєння функціональних обов'язків, прийомів і методів роботи, навичок роботи з документами, технічними засобами обробки інформації на відповідних посадах у підрозділах установи, організації; ведення щоденника практики за встановленою формою, де здійснюється опис самостійно виконаної роботи, її особливості і рекомендації щодо вдосконалення роботи установи, організації; своєчасне виконання програми та індивідуальних завдань, оформлення звіту за встановленою формою і підготовка до захисту його на засіданні комісії кафедри.

8. Методи контролю

Підведення підсумків навчальної практики здійснюється після її закінчення за результатами виконання програми і оцінювання індивідуального завдання студентами. Письмовий звіт, підписаний та оцінений керівником від бази практики, разом із щоденником подається на рецензування керівнику практики від кафедри.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів робочої програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, розділи з питань охорони праці, список використаної літератури, відповідати встановленим вимогам. Звіт з практики захищається студентом з диференційованою оцінкою перед комісією, призначеною деканом факультету. До складу комісії входять дві-три особи: керівники практики від університету, викладачі фахових дисциплін. Комісія приймає залік у студентів на базах практики або в Університеті по закінченню практики згідно графіка. Оцінка за практику вноситься в залікову відомість і в залікову книжку студента за підписами членів комісії.

Студенту, який не виконав програми практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно за умов, визначених університетом. Студент, який не виконав програми практики без поважних причин або отримав негативну оцінку за практику на комісії, відраховується з університету за неуспішність.

Оцінювання проходження практики здійснюється за 100-бальною шкалою. Загальна сума балів враховує бали за зміст звіту про практику та за захист останнього.

Розподіл балів, присвоюваних студентам при підведенні підсумків проходження практики

	1. Оформлення звіту	70 балів
1.1	Загальні вимоги до оформлення звіту:	25 балів
1.1.1	Наявність та чіткість формування мети і завдання звіту	3
1.1.2	Відповідність логічної побудови роботи назві теми, а також поставленим цілям і завданням, пропорційність структури роботи	3
1.1.3	Правильність оформлення списку літератури (порядок розміщення, повнота, сучасність, відсутність помилок)	2
1.1.4	Наявність, якість ілюстративних матеріалів (рисуноків, схем, діаграм, графіків, таблиць) у тексті роботи та відповідність їх оформлення встановленим критеріям (вимогам)	3
1.1.5	Правильність оформлення звіту (нумерація сторінок, оформлення титульного аркуша, дотримання вимог до розміру полів, шрифту, міжрядкового інтервалу та інше), відсутність редакційних помилок	4
1.1.6	Повнота і відповідність висновків змісту звіту	10
1.2	Вимоги до змісту звіту:	45 балів
1.2.1	Якість і глибина теоретико-методологічного аналізу проблеми. Наявність та якість критичного огляду літературних джерел. Наявність наукової полеміки. Етика цитування (наявність посилань на літературні джерела). Самостійність суджень і викладу матеріалу (наявність формулювання власної думки студента – автора звіту)	15 балів
1.2.2	Наявність, системність і глибина особистого аналізу сучасних фактичних матеріалів організації, наявність і переконливість узагальнень і висновків з аналізу, виявлення проблем і недоліків у діяльності організації	15 балів
1.2.3	Наявність та логічний зв'язок заходів, що пропонуються для вирішення проблеми, з проведеним у роботі аналізом фактичних матеріалів, їх актуальність та реальність. Розробка альтернативних варіантів рекомендацій, обґрунтування та розрахунок ефективності запропонованих рішень, наявність розрахунків на ЕОМ.	15 балів

	Наявність аналізу зарубіжного досвіду та його використання при розробці пропозицій.	
	2. Захист звіту	30 балів
2.1	Володіння культурою презентації (вільне володіння текстом доповіді, наявність в структурі доповіді всіх належних елементів: вітання, представлення, обґрунтування актуальності, мети, завдань, викладення особисто розроблених теоретичних, проблемних, аналітичних та рекомендаційних аспектів роботи, посилання на роздавальний матеріал).	5
2.2	Вміння стисло (в межах регламенту), послідовно й чітко викласти сутність і результати дослідження.	5
2.3	Повнота і ґрунтовність відповідей на запитання викладачів, здатність аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди.	10
2.4	Наявність і якість роздавального матеріалу для захисту звіту (наявність матеріалів, що відображають теорію, аналіз і пропозиції; ілюстративний матеріал повинен мати аналітичний характер; чітке, грамотне без будь-яких помилок оформлення; зв'язок доповіді з кожним листком роздавального матеріалу).	10

Таким чином, якість виконання звіту оцінюється в діапазоні від 0 до 70 балів, а результати захисту звіту оцінюються в діапазоні від 0 до 30 балів. Загальна підсумкова оцінка при захисті звітів складається з суми балів, отриманих за якість виконання звіту, та кількості балів, отриманих при захисті. До залікової відомості заносяться сумарні результати в балах, отримані при попередньому ознайомленні та при захисті звіту.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в 4-х бальну шкалу за системою ECTS здійснюється в такому порядку:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Рейтинговий показник	Оцінка у національній шкалі	Оцінка ECTS
90-100	Зараховано	A (відмінно)
82-89		B (добре)
75-81		C (добре)
67-74		D (задовільно)
60-66		E (задовільно)
35-59	Незараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням

Критерії оцінювання членами комісії знань студентів при виконанні та захисті звіту

Зараховано (90-100 балів, А). Звіт є бездоганим: містить елементи новизни, має практичне значення, доповідь логічна і коротка, проголошена вільно, зі знанням справи, рецензія позитивна, відповіді на запитання правильні і лаконічні.

Зараховано (81-89 балів, В; 71-80 балів, С). Студент добре ознайомлений із діяльністю об'єкта практики, але мають місце окремі недоліки непринципового характеру: недостатньо використані інформаційні матеріали об'єкта практики, мають місце окремі зауваження у відзиві керівника практики від підприємства, доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання в основному правильні, оформлення роботи в межах вимог.

Зараховано (61-70 балів, D; 51-60 E). Практичні аспекти діяльності підприємства в основному розкриті, але мають місце недоліки змістовного характеру: надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, що містяться в звіті, обґрунтовані непереконливо, відзиви містять суттєві зауваження, доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення звіту.

Незараховано (менше 50 балів, F; FX). Майже відсутня характеристика діяльності підприємства. При аналізі діяльності підприємства використані лише установчі документи. Не подано характеристику системи менеджменту. Пропоновані заходи випадкові, з аналізу не випливають, економічне обґрунтування неповне. Оформлення роботи далеке від зразкового. Відповіді на запитання неточні або неповні. Відзиви на проходження практики студента є негативними.

ЗВІТ до захисту не допускається. Поданий науковому керівникові на перевірку або на будь-який наступний етап проходження з порушенням строків, установлених регламентом. Відсутні відзив від керівника практики від підприємства та/або мокрі печатки (за їх наявності на підприємстві) на щоденнику практики. Звіт виконаний не самостійно. Структура не відповідає вимогам. Відсутнє економічне обґрунтування пропонованих заходів. Робота недбало оформлена, написана нерозбірливим почерком.

8. Методичне забезпечення

Смолій Л.В. Програма та методичні вказівки щодо проходження виробничої практики для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка». Умань, 2021. 34 с.

9. Рекомендована література

Базова

1. Яркіна Н.М. Економіка підприємства. Вид. 2-ге перероблене і доповнене. К. : Ліра-К. 2020. 596 с.
2. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л., проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Кондор, 2020. 700 с.
3. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу : підручник. К. : КНЕУ, 2013. 779 с

4. Круш П.В. Економіка (розрахунки фінансово інвестиційних операцій в EXCEL): навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2014. 256 с.
5. Мороз В. С. Організація виробництва : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 256 с.
6. Єгорова І. Г., Матукова Г. І., Приймак Н. С. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств: навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2019. 330 с.
7. Кулішов В. В. Економіка підприємства: теорія і практика: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і допов. Львів : Магнолія 2006, 2019. 205 с.
8. Економіка підприємства. Теорія. / В. І. Захарченко, М. М. Меркулов, О. В. Балахонова. Львів : Магнолія 2006, 2019. 323 с.
9. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В.. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 620 с.
10. Аграрна економіка: навч. посіб. / Білоножка В.Я., Мостов'як І.І., Карпенко В.П., Полторецький С.П., Березовський А.П.; за ред. В.Я. Білоножка. Умань : Видавець «Сочінський М. М.», 2016. 418 с.
11. Економіка підприємства : підручник / [за заг. ред. Й. М. Петровича]. 2-ге вид., виправ. Львів : «Магнолія 2006», 2008. 580 с.
12. Економіка підприємства : підручник / За ред. А. В Шегди. К. : Знання, 2006. 614 с.
13. Калініченко О. В. Економіка підприємства. Практикум : навчальний посібник / О. В. Калініченко, О. Д. Плотник. К. : Кондор, 2012. 600 с.
14. Сідун В. А. Економіка підприємства : навчальний посібник. 2-ге вид. К. : ЦУЛ, 2006. 454 с.
15. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз : навчальний посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2004. 457 с.
16. Шарко М. В., Мешкова-Кравченко Н. В., Радкевич О. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Херсон : Олді-плюс, 2014. 436 с.
17. Яркіна Н.М. Я Економіка підприємства : Навч. посіб. Вид. 2-ге перероб. і доп. К. : Видавництво Ліра-К, 2017. 600 с.

Допоміжна

18. Нормативні акти України. URL: www.nau.kiev.ua
19. Державний комітет статистики. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>
20. Бочко О. Ю. Основи планування діяльності підприємств невиробничої сфери : навч. посіб. / О. Ю. Бочко, В. Ф. Проскура. К. : Ліра-К, 2014. 218 с.
21. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, О. І. Ляш, Н. Г. Міценко ; за ред. д-ра екон. наук Т. Г. Васильціва. К. : Знання, 2013. 446 с
22. Гиль О. О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. К. : Ліра-К, 2015. 248 с
23. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: Навчальний посібник. /В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян, Б.В. Погріщук. К.: Центр учбової літератури, 2010. 304 с.
24. Економіка підприємства./ За заг.ред. З.В. Герасимчук. Луцьк: «Надстир'я», 2010.
25. Карпунь І. Н. Санація підприємств : навч. посіб. К. : ЛіраК, 2015. 448 с
26. Ковтун О. І. Стратегія підприємства: практикум. К. : Ліра-К, 2014. 308.
27. Круш П. В. Економіка (розрахунки фінансово-інвестиційних операцій в EXCEL) : навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2014. 256 с.

10. Зміни у робочій програмі на 2021-2022 навчальний рік

Зміни, внесені до робочої програми на 2021-2022 навчальний рік, охоплюють:

1. Оновлення переліку рекомендованої літератури.
2. Розширення змістового наповнення тем .
3. Оновлення переліку програмних результатів та компетентностей у зв'язку зі змінами в освітньо-професійній програмі «Економіка»